

Bilaga 1 PICO

Underlag för nationella riktlinjer för
rörelseorganens sjukdomar

Appendix 1 PICO

Table of contents

A2:4	page 3
A3:0	page 4
A3:3	page 5
A3:5	page 7
A3:6	page 8
A3:7	page 10
A3:8	page 12
A3:9	page 14
A3:10	page 16
A3:11	page 17
A3:12	page 18
A3:13	page 20
A4:0	page 22
A4:1	page 24
A4:2	page 26
O1:0	page 27
O1:1	page 29
O1:2	page 31
O1:3	page 33
O1:4	page 34
O1:5	page 36
O1:6	page 38
O2:0	page 40
O2:1	page 41
O2:3	page 43
O2:5	page 45
O3:0	page 52

O3:1	page 54
O3:2	page 56
O3:3	page 57
O3:4	page 59
O3:5	page 61
O3:8	page 63
O3.9	page 65
O3:10	page 67
O3:11	page 69

PICO – formulär (A2.4)

Tillstånd: Artros i knä och höft

Åtgärd: Patientutbildning som tillägg till fysisk träning¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har patientutbildning med handledd fysisk träning på smärta, fysisk funktion, livskvalitet och self-efficacy hos personer med artros i knä och höft.

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knä- och höftartros
Intervention	Patientutbildning kombinerat med träning
Comparison	Enbart patientutbildning eller enbart träning
Outcome	Self-efficacy, smärta, fysisk funktion, livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Patientutbildning med handledd fysisk träning”.

PICO – formulär (A3:0)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Akupunktur med eller utan elstimulering

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har akupunktur på smärta, fysisk funktion, livskvalitet hos personer med artros i knä.

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros
Intervention	Akupunktur med eller utan elstimulering
Comparison	Placebo, sham
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.3)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Manuell terapi som enskild behandling¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har manuell terapi på smärta, funktion och livskvalitet hos personer med artros i knä?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros
Intervention	Mobilisering, manipulation av knäled
Comparison	Annan passiv behandling (t ex rehabilitering, ingenting)
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Finns många ord för manuell terapi. SBU ska fånga upp dessa ord.

Mutlu et al.

Physiother Theory Prac;Jan 8:1-13, Epub ahead of print

A comparison of two manual physical therapy approaches and electrotherapy modalities for patients with knee osteoarthritis: A randomized three arm clinical trial

Bove et al.

Phys Ther;Jan 1, Epub ahead of print

Exercise, Manual Therapy, and Booster Sessions in Knee Osteoarthritis: Cost-Effectiveness Analysis From a Multicenter Randomized Controlled Trial

Fitzgerald et al.

OAC;24(8):1340-49

Exercise, manual therapy, and use of booster sessions in physical therapy for knee osteoarthritis: a multi-center, factorial randomized clinical trial

Abbott et al.

JSOPT;45(12):975-83

The Incremental Effects of Manual Therapy or Booster Sessions in Addition to Exercise Therapy for Knee Osteoarthritis: A Randomized Clinical Trial

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Manuell terapi som monoterapi”.

Crossley et al.

OAC;23(9):1457-64

Exercise, education, manual-therapy and taping compared to education for patellofemoral osteoarthritis: a blinded,

Dwyer et al.

J Manipulative Physiol Ther;38(1):1-21

Manual and manipulative therapy in addition to rehabilitation for osteoarthritis of the knee: assessor-blind randomized pilot trial

Kappetijn et al.

Knee;21(3):703-09

Efficacy of passive extension mobilization in addition to exercise in the osteoarthritic knee: an observational parallel-group study

Cheawthamai et al.

J Med Assoc Thai;97 Supple 7:S95-100

A comparison of home-based exercise programs with and without self-manual therapy in individuals with knee osteoarthritis in community

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.5)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Ortos

Frågeställning i klartext: Vilken effekt har ortos på smärta, funktion och livskvalitet hos personer med artros i knä

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO :

Population	Personer med artros i knä
Intervention	Ortos
Comparison	Alla jämförelser (t.ex. placebo ortos, träning)
Outcome	Smärta, funktion, livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel. Kan kontakta de som har gjort riktlinjer t ex *Tim McAlindon*
Beroende på utfallet i sökningen kan raden eventuellt delas upp i två delar.

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.6)

Tillstånd: Artros i knä eller höft

Åtgärd: Cox-hämmare¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har NSAIDs på smärta, funktion och livskvalitet hos personer med artros i knä eller höft?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros eller höftartros (obs!1rad)
Intervention	NSAIDs
Comparison	Alla
Outcome	Smärta, Funktion, Livskvalitet, Biverkningar (<i>SBU ska kolla i de systematiska översikterna hur de har tittat på biverkningar och baserat på detta ska vi specificera hur vi ska definiera utfallsmåttet</i>)

Eventuella kända studier i ämnet

da Costa BR, Reichenbach S, Keller N, Nartey L, Wandel S, Jüni P, Trelle S. Effectiveness of non-steroidal anti-inflammatory drugs for the treatment of pain in knee and hip osteoarthritis: a network meta-analysis. Lancet. 2017 Jul 8;390(10090):e21-e33. doi: 10.1016/S0140-6736(17)31744-0. PubMed PMID: 28699595.

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”NSAIDs”

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3:7)

Tillstånd: Artros i knä eller höft

Åtgärd: Paracetamol

Frageställning i klartext:

Vilken effekt har paracetamol på smärta, funktion, livskvalitet och biverkningar hos personer med artros i knä eller höft?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros eller höftartros (obs!1rad)
Intervention	Paracetamol
Comparison	alla
Outcome	Smärta, Funktion, Livskvalitet, Biverkningar (<i>SBU ska kolla i de systematiska översikterna hur de har tittat på biverkningar och baserat på detta ska vi specificera hur vi ska definiera utfallsmåttet</i>)

Eventuella kända studier i ämnet

da Costa BR, Reichenbach S, Keller N, Nartey L, Wandel S, Jüni P, Trelle S. Effectiveness of non-steroidal anti-inflammatory drugs for the treatment of pain in knee and hip osteoarthritis: a network meta-analysis. Lancet. 2017 Jul 8;390(10090):e21-e33. doi: 10.1016/S0140-6736(17)31744-0. PubMed PMID: 28699595.

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.8)

Tillstånd: Artros i knä eller höft

Åtgärd: Opioider

Frågeställning i klartext:

Effekten av opioider på smärta, funktion, livskvalitet, biverkningar vid knäartros eller höftartros?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros eller höftartros (obs!1 eller 2 rader)
Intervention	Opioider (inkl. Tramadol)
Comparison	alla
Outcome	Smärta, Funktion, Livskvalitet, Biverkningar (<i>SBU ska kolla i de systematiska översikterna hur de har tittat på biverkningar och baserat på detta ska vi specificera hur vi ska definiera utfallsmåttet</i>)

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.9)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Cox-hämmare topikalt¹

Frågeställning i klartext:

Effekten av topikal NSAID gel vid knäartros

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros
Intervention	NSAID topikalt
Comparison	alla
Outcome	Smärta, Funktion, Livskvalitet, Biverkningar (<i>SBU ska kolla i de systematiska översikterna hur de har tittat på biverkningar och baserat på detta ska vi specificera hur vi ska definiera utfallsmåttet</i>)

Eventuella kända studier i ämnet

<http://bjsm.bmj.com/content/early/2018/02/07/bjsports-2017-098043>

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”NSAIDs (icke steroida antiinflammatoriska läkemedel), topikalt”.

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.10)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Injektion av kortison i leden

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har kortisoninjektion på smärta, fysisk funktion, livskvalitet och broskförlust hos personer med knäartros.

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros
Intervention	Kortisoninjektion
Comparison	Placebo
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet, Broskförlust

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

McAlindon TE, LaValley MP, Harvey WF, Price LL, Driban JB, Zhang M, Ward RJ. Effect of Intra-articular Triamcinolone vs Saline on Knee Cartilage Volume and Pain in Patients With Knee Osteoarthritis: A Randomized Clinical Trial. JAMA. 2017 May 16;317(19):1967-1975. doi: 10.1001/jama.2017.5283. PubMed PMID: 28510679.

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.11)

Tillstånd: Artros i höft

Åtgärd: Injektion av kortison i leden

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har kortisoninjektion på smärta, fysisk funktion, livskvalitet hos personer med höftartros.

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med höftartros
Intervention	Kortisoninjektion
Comparison	Placebo
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet, broskförlust

Eventuella kända studier i ämnet

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3.12)

Tillstånd: Artros i knä eller höft

Åtgärd: Injektion av hyaluronsyra i leden

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har injektion av hyaluronsyra på smärta, fysisk funktion och livskvalitet hos personer med knäartros eller höftartros?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros eller höftartros
Intervention	Hyaluronsyreinjektion
Comparison	Placebo
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Arch Phys Med Rehabil. 2018 Mar;99(3):574-583.

Viscosupplementation for Hip Osteoarthritis: A Systematic Review and Meta-Analysis of the Efficacy on Pain and Disability, and the Occurrence of Adverse Events.

Leite VF, Daud Amadera JE, Buehler AM.

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A3:13)

Tillstånd: Artros i knä och höft

Åtgärd: PRP-behandling¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har PRP på smärta, fysisk funktion och livskvalitet hos personer med knäartros eller höftartros?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med knäartros eller höftartros
Intervention	PRP, Platelet Rich Plasma (kan finnas fler benämningar)
Comparison	Placebo
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Shen L, Yuan T, Chen S, Xie X, Zhang C. The temporal effect of platelet-rich plasma on pain and physical function in the treatment of knee osteoarthritis: systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *J Orthop Surg Res* 2017;12.

Laudy AB, Bakker EW, Rekers M, Moen MH. Efficacy of platelet-rich plasma 480 injections in osteoarthritis of the knee: a systematic review and meta-analysis. *Br J Sports Med* 2015;49: 657-72.

Beitzel K, Allen D, Apostolakos J, Russell RP, McCarthy MB, Gallo GJ, et al. US Definitions, Current Use, and FDA Stance on Use of Platelet-Rich Plasma in Sports Medicine. *Journal of Knee Surgery* 2015;28: 29-33.

Meheux CJ, McCulloch PC, Lintner DM, Varner KE, Harris JD. Efficacy of Intra articular Platelet-Rich Plasma Injections in Knee Osteoarthritis: A Systematic Review. *Arthroscopy* 2016;32: 495-505.

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”PRP (Platelet Rich Plasma)”.

Chang KV, Hung CY, Aliwarga F, Wang TG, Han DS, Chen WS. Comparative effectiveness of platelet-rich plasma injections for treating knee joint cartilage degenerative pathology: a systematic review and meta-analysis. Arch Phys Med Rehabil 2014;95: 562-75.

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A4.0)

Tillstånd: Smärta i knä vid artros eller misstänkt degenerativ meniskskada¹

Åtgärd: Artroskopisk kirurgi

Frågeställning i klartext:

.....
A4.0

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Artros i knä och misstänkta degenerativa meniskskador
Intervention	Artroskopisk knäkirurgi (meniskektomi, ledstädning, synovektomi, etc)
Comparison	Placebo, Träning, medicinsk och fysisk terapi
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet, biverkningar. Presentera utfallsmåtten på hela populationen "artros i knä" samt även på subgruppen "degenerativa meniskskador"

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Thorlund JB, Juhl CB, Roos EM, Lohmander LS. Arthroscopic surgery for degenerative knee: systematic review and meta-analysis of benefits and harms. *BMJ*. 2015 Jun 16;350:h2747. doi: 10.1136/bmj.h2747. Review. PubMed PMID:26080045; PubMed Central PMCID: PMC4469973.

Siemieniuk RAC, Harris IA, Agoritsas T, Poolman RW, Brignardello-Petersen R, Van de Velde S, Buchbinder R, Englund M, Lytvyn L, Quinlan C, Helsing L, Knutsen G, Olsen NR, Macdonald H, Hailey L, Wilson HM, Lydiatt A, Kristiansen A. Arthroscopic surgery for degenerative knee arthritis and meniscal tears: a clinical practice guideline. *BMJ*. 2017 May 10;357:j1982. doi: 10.1136/bmj.j1982. PubMed PMID: 28490431; PubMed Central PMCID: PMC5426368.

Brignardello-Petersen R, Guyatt GH, Buchbinder R, et al. Knee arthroscopy versus conservative management in patients with degenerative knee disease: a systematic review

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Artros i knä och misstänkta degenerativa meniskskador".

BMJ Open 2017;7:e016114. doi: 10.1136/bmjopen-2017-016114

<http://bmjopen.bmj.com/content/7/5/e016114>

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A4.1)

Tillstånd: Misstänkt degenerativt tillstånd i höft (till exempel labrumskada, FAI) med eller utan artros i höft¹

Åtgärd: Artroskopisk kirurgi

Frågeställning i klartext:

.....
Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Artros i höft och andra misstänkta degenerativa tillstånd i höft (till exempel labrumskada, FAI)
Intervention	Artroskopisk höftkirurgi (bred sökning initialt. Tätare dialog när vi ser vilka interventioner som finns inom detta område)
Comparison	Placebo, Träning, medicinsk och fysisk terapi
Outcome	Smärta, Fysisk funktion, Livskvalitet, biverkningar. Presentera utfallsmåtten på hela populationen "artros i höft" samt även på subgrupper med "degenerativt tillstånd" såsom t ex labrumskada, FAI (femural acetabular impingement)

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....
Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
¹ Originalbenämning vid bearbetning "Artros i höft och andra misstänkta degenerativa tillstånd i höft (till exempel labrumskada, FAI)".

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (A4.2)

Tillstånd: Artros i knä

Åtgärd: Broskcellstransplantation

Frågeställning i klartext:

.....

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Knäartros
Intervention	Broskcellstransplantation
Comparison	Microfracture och placebo
Outcome	broskstruktur, smärta, funktion, livskvalitet, biverkningar

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

- Systematisk översikt
 - Randomiserad kontrollerad studie
 - Kontrollerad studie utan randomisering
 - Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie
-

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O1:0)

Tillstånd: Misstanke om hög frakturrisik¹

Åtgärd: Beräkning av risk för osteoporosfrakturer samt höftfrakturer enligt FRAX

Frågeställning i klartext: Vilken effekt har riskbedömning med hjälp av FRAX för att predicera frakturrisik (sensitivitet och specificitet) hos personer som misstänks ha osteoporos eller hög frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med misstanke om hög frakturrisik
Intervention	Riskbedömning med hjälp av FRAX
Comparison	Enbart klinisk bedömning (utan riskkalkylator)
Outcome	Sensitivitet och specificitet för att predicera frakturrisik. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Retrospektiva studier

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Misstanke om osteoporos eller hög frakturrisik”.

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?
.....

PICO – formulär (O1:1)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Bentäthetsmätning med central DXA (Dual energy X-ray Absorption)

Frågeställning i klartext: Vilken effekt har bentäthetsmätning med central DXA för att predicera frakturrisik (sensitivitet och specificitet) samt på byte, insättning eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Bentäthetsmätning med Central DXA höft och rygg
Comparison	Ingen intervention (dvs ingen central DXA)
Outcome	Sensitivitet och specificitet för att predicera frakturrisik. Insättning, byte eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O1:2

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

formaterade: Teckensnitt:Century Gothic, 16 pt

Åtgärd: Bentäthetsmätning med central DXA inklusive VFA (Vertebral Fracture Assessment)

formaterade: Teckensnitt:Century Gothic, 16 pt

Frågeställning i klartext

Vilken effekt har bentäthetsmätning med central DXA inklusive VFA (Vertebral Fracture Assessment) på att upptäcka kotfrakturer (sensitivitet, specificitet) hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Bentäthetsmätning med central DXA inklusive VFA (Vertebral Fracture Assessment)
Comparison	Bentäthetsmätning med central DXA utan VFA
Outcome	Sensitivitet och specificitet för upptäcka kotfraktur av olika grad - lätt, måttlig, uttalad. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män. per-vertebra.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

XAnnan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?
.....

PICO – formulär (O1:3)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Bentäthetsmätning med perifer DXA

Frageställning i klartext:

Vilken effekt har bentäthetsmätning med perifer DXA för att predicera frakturrisik (sensitivitet och specificitet) samt insättning, byte eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Bentäthetsmätning med perifer DXA (häl och handled)
Comparison	Ingen intervention (dvs ingen bentäthetsmätning med perifer DXA)
Outcome	Sensitivitet och specificitet för att predicera frakturrisik. Påverkar utfallet insättning, byte eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

XAnnan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O1:4)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Bentäthetsmätning med DXR (digitaliserad handröntgen)

Frageställning i klartext:

Vilken effekt har bentäthetsmätning med DXR (digitaliserad handröntgen) för att predicera frakturrisik (sensitivitet och specificitet) samt insättning, byte eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Bentäthetsmätning med DXR (digitaliserad handröntgen)
Comparison	Ingen intervention (dvs ingen bentäthetsmätning med DXR)
Outcome	Sensitivitet och specificitet för att predicera frakturrisik. Insättning, byte eller utsättning av benspecifik läkemedelsbehandling. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O1:5)

Tillstånd: Benskörhetsfraktur¹

Åtgärd: Systematisk riskvärdering, utredning och behandling (frakturkedja med koordinatörer)

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har frakturkedja med koordinatörer på andel patienter som blir bentäthetsmätta, insätts på behandling (farmakologisk och icke farmakologisk) och på refrakturincidens hos personer med fragilitetsfraktur/osteoporosfraktur?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer som får sjukvård för fragilitetsfraktur (osteoporosrelaterad fraktur)
Intervention	Identifikation och systematisk riskvärdering, utredning och behandling av patienter med fragilitetsfraktur med hjälp av koordinatörer (frakturkedja)
Comparison	Sjukvårdsområde utan FLS
Outcome	Andel patienter som blir bentäthetsmätta, insättande av farmakologisk och icke farmakologisk behandling och incidens refrakturer. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Finns svenska studier med historiska kontroller (som man kan använda för diskussion kring detta område)

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

Fracture liaisons service (FLS)

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Osteoporosfraktur”

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?
.....

PICO – formulär (O1:6)

Tillstånd: Personer med planerad eller pågående systemisk kortisonbehandling¹

Åtgärd: Systematisk riskvärdering och utredning för osteoporos eller fraktur²

Frageställning i klartext:

Vilken effekt har systematisk riskvärdering och utredning på personer med planerad systemisk kortisonbehandling på andel personer som blir bentäthetsmätta, som får behandling med benspecifika läkemedel och på frakturfrekomst?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med planerad systemisk kortisonbehandling motsvarande en dos ≥ 5 mg prednisolon i ≥ 3 månader.
Intervention	Systematisk riskvärdering och utredning avseende frakturrisik och behov av frakturforebyggande åtgärder samt uppföljning (livsstilsförändringar etc)
Comparison	Ingen systematisk utredning avseende frakturrisik och behov av frakturforebyggande åtgärder
Outcome	Andel patienter som blir bentäthetsmätta och insatta på benspecifik läkemedelsbehandling. Frakturforekomst. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män - om möjligt.

Eventuella kända studier i ämnet

Buckley 2017

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

XAnnan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

¹ Originalbearbetning vid bearbetning "Personer med systemisk kortisonbehandling".

² Originalbearbetning vid bearbetning "Systematisk riskvärdering och utredning".

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O2:0)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Livsstilsråd

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har livsstilsråd (råd om levnadsvanor) på förekomst av fall, frakturhändelse och livskvalitet hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Livsstilsråd (alkohol, rökning, matvanor, fysisk aktivitet) Ändringsförslag (IMD) Råd och stöd att förändra levnadsvanor
Comparison	Inga livsstilsråd.
Outcome	Andelen som fallit. Frakturhändelse. Livskvalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män - om möjligt.

Kommenterad [RS1]: Ing-Mari föreslår att detta bör ändras för att vara konsekvent med andra liknande åtgärder i Socialstyrelsens Nationella riktlinjer (mejl konversation 100518). Vi fick aldrig svar på om ändringen accepterades eftersom de lämnade raden till konsensusförfarande.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

Hänvisa till Nationella riktlinjer för Ohälsosamma levnadsvanor i underlaget.

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O2:1)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Patientutbildning (Osteoporosskola)¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har medverkan i osteoporosskola på livskvalitet, förekomst av fall och fraktur förekomst hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd frakturrisik
Intervention	Osteoporosskola, se sökordet längre ned i dokumentet (Kommentar: osteoporosskola innebär att patienterna deltar i grupputbildningar som innefattar t ex information, interaktiva aktiviteter, gruppdiskussioner och fysisk träning av balans och styrka).
Comparison	Ingen osteoporosskola
Outcome	Livskvalitet. Andelen som fallit. Fraktur förekomst,

Kommenterad [EP1]: Efter möte med SBU experter beslutades att "enligt klinisk bedömning med stöd av riskkalkylator" tas bort från PICOt

Eventuella kända studier i ämnet

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

XAnnan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

Patient education

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Osteoporosskola"

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?
.....

PICO – formulär (O2:3)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Fysisk träning¹

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har regelbunden fysiskaktivitet på livskvalitet, förekomst av fall, fraktur förekomst, bentäthet och muskelstyrka hos personer med förhöjd frakturrisik?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	<p>Personer med förhöjd frakturrisik</p> <p>Dvs. Äldre personer med förhöjd frakturrisik (t.ex. med osteoporos, osteopeni, eller mellanålder 60+ år)</p> <p>Exklusion:</p> <ul style="list-style-type: none"> – om de flesta deltagare har Parkinsons eller har haft stroke. – om de flesta deltagare har sekundär OP (t.ex. pga. läkemedelsbehandlingar) – om översikten fokusera huvudsakligen på populationer med ett tillstånd annat än OP (t.ex demens eller diabetes). <p>Studier om BMD (bentäthet) görs sällan på denna population p.g.a. medicineringen som kan dölja effekten. Kan vara relevant att titta på yngre populationer (postmenopausala kvinnor) där det finns gott om forskningsresultat. Population ska inte utvidgas (möte på SoS 190508).</p>
Intervention	<p>Regelbunden fysiskaktivitet</p> <p>Subgrupper enligt ProFaNE taxonomy²:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gait, balance, functional training (progressive) • Strength resistance • Flexibility (static stretches, Pilates with static and moving stretches, yoga) • 3 D (involves constant movement and controlled fluid movement in 3 spacial planes, t.ex. Tai Chi, Qi Gong, Dance) • Physical activity (t.ex. walking, swimming, cycling) • Endurance (aerobic exercise aimed at cardiovascular conditioning) • Other (vibration) • Combination

Kommenterad [EP1]: Efter möte med SBU experter beslutades att "enligt klinisk bedömning med stöd av riskkalkylator" tas bort från PICOt

Kommenterad [RS2R1]: Om jag förstår rätt ska "enligt klinisk bedömning" tillbaka in igen (det ändrar inte saken tror jag...)

Kommenterad [RS3]: Alla sakkunniga (Mats P, Ing-Mari och Mari S) har uttryckt ett behov av att veta om det finns nytta med tekniken, men den kan inte ingå i raden. Om vi gör ett upplysningstjänstvar på det, SoS skulle vara intresserad av att tillägga vibrationsbehandlingar i efterhand. (Möte på SoS 190508)

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Fysiskaktivitet (inklusive balansträning f.d. O2:2)".

² <http://www.profane.eu.org/taxonomy.html>

	Exkludera träningsformer som kan vara olämplig för bensköra människor (high impact, contact sports)
Comparison	Ingen regelbunden fysiskaktivitet
	Exkludera jämförelser med aktiv kontrollgrupper
Outcome	<p><i>Ursprungliga: Livskvalitet, andelen som fallit, fraktur förekomst. Effekt på bëntäthet, Muskelstyrka.</i></p> <p>Bentäthet, balans, mobilitet, styrka, helst mätt med validerade skalor</p> <p>Nytt i version 2: Andelen som fallit, fraktur förekomst. Eventuellt livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.</p> <p>Kärnutfall i fallprevention enligt ProFaNE³: - Fall (incidens, antal som har fallit) - Fraktur förekomst (incidens, antal som har brutet sig, indelat i periferallt eller ställe) - HR-QoL (SF-12, EuroQoL, EQ-5D)(SF-36, QUALEFFO-41 också bra enligt IMD) - Fallskada (incidens, antal som har skadat sig)</p> <p>Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män - om möjligt.</p> <p>Fall och fall relaterade utfall när fysiskaktivitet har använts som en fallpreventions åtgärd rapporteras enligt ProFaNE⁴ i fallpreventionsraderna (Q2:4 och 5).</p> <p>Fall och fall relaterade skador som rapporteras endast som biverkningar ska inte bedömas med GRADE.</p>

Kommenterad [RS4]: Se anteckningen under population.

Kommenterad [RS5R4]: Utgår

Kommenterad [EP6]: Enligt synpunkt från SBU saknas vissa relevanta utfallsmått som t ex fysisk funktion, kondition, rädsla. SBU ska kolla vilka mått som är relevanta och återkommer sen

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

³ Lamb, S. E., E. C. Jørstad-Stein, K. Hauer and C. Becker (2005). "Development of a Common Outcome Data Set for Fall Injury Prevention Trials: The Prevention of Falls Network Europe Consensus." Journal of the American Geriatrics Society 53(9): 1618-1622.

⁴ Utfall identifierad av Prevention of Falls Network Europe (ProFaNE) som kärnutfall (core outcomes) för utvärdering av effekten av fallpreventionsinsatser: fall, fraktur förekomst, HR-QoL, fallskada, falls efficacy (fear of falling) Lamb, S. E., E. C. Jørstad-Stein, K. Hauer and C. Becker (2005). "Development of a Common Outcome Data Set for Fall Injury Prevention Trials: The Prevention of Falls Network Europe Consensus." Journal of the American Geriatrics Society 53(9): 1618-1622.

PICO – formulär (O2:5)

Tillstånd: Förhöjd frakturnrisk enligt klinisk bedömning

Åtgärd: Fallpreventiva åtgärder

Miljö: ordinärt boende, särskilt boende och sjukhusmiljö

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har fallpreventiva åtgärder på andelen som fallit och fraktureförekomst hos äldre i ordinärt boende med hög risk för fall?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO¹

Population	Äldre med hög risk för fall genomsnittsålder 60+ Exklusion: <ul style="list-style-type: none">– om de flesta deltagare har Parkinsons eller har haft stroke.– om de flesta deltagare har sekundär OP (t.ex. pga. läkemedelsbehandlingar)– om översikten fokusera huvudsakligen på populationer med ett tillstånd annat än OP (t.ex. demens eller diabetes).
Intervention	Fallpreventiva åtgärder Any non-exercise intervention designed to reduce falls in older people classified as: single; multifactorial intervention has multiple components and delivery based on individual assessment of risk; or multiple intervention if intervention has multiple components that were delivered to all participants. 1. Obligatoriska interventionstyper (classified according to ProFaNE taxonomy ²): <ol style="list-style-type: none">1.1. environmental/assistive modification (inklusive larmer och sängskenor)1.2. läkemedelsgenomgång1.3. (Utbildning som komplement till O2.1)1.4. (Livsstilsråd som komplement till O2.0) 2. Villkorliga (om de finns rapporterade i översikter som rapporterar om de interventioner i punkt 1 och 2. I mån av tid, om de finns beskrivits i välgjorda översikter publicerade de senaste 5 år) <ol style="list-style-type: none">2.1. Multifaktoriell som har inslag av obligatoriska interventioner2.2. Komplexa interventioner där en komponent är bland de obligatoriska träningsformerna2.3. Psykologiska2.4. sociala2.5. annat (vision correction, walking aids)2.6. urininkontinens2.7. fluid or nutrition (nutrition supplements) Exkluderas <ul style="list-style-type: none">• kirurgi

¹ PICO är baserat på PICO från Gillespie, 2012, (hemboende) och Cameron, 2018 (institutionboende). Se slutet av dokument för mer information.

² <http://www.profane.eu.org/taxonomy.html>

	<ul style="list-style-type: none"> • läkemedelsbehandlingar ± Borttagit i version 2 (flyttat till O2:3) 1.1. Fysiskaktivitet <ul style="list-style-type: none"> 1.1.1. Fysiskträning 1.1.2. Balansträning 1.1.3. Motion
Comparison	<p>Inga fallpreventiva åtgärder (usual care or placebo)</p> <p>Ej jämförelser med andra fallpreventiva åtgärder (möte på SoS 190508)</p>
Outcome	<p>Kärnutfall i fallprevention enligt ProFaNE³:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fall (incidens, antal som har fallit) – Frakturforekomst (incidens, antal som har brutet sig, indelat i periferallt eller ställe) – HR-QoL (SF-12, EuroQoL EQ-5D)(SF-36 QUALEFFO-41 också bra enligt IMD) – Fallskada (incidens, antal som har skadat sig) <p>Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män och om möjligt på boendeform</p>
Setting	<p>Ordinärt boende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – the majority of participants were living in the community, either at home or in places of residence that, on the whole, do not provide residential health-related care or rehabilitative services, for example hostels, retirement villages, or sheltered housing; – if participants were recruited in hospitals or care facilities, as long as intervention occurred after discharge. <p>Särskilt boende och sjukhusmiljö:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Excluded: trials conducted in places of residence that do not provide residential health-related care or rehabilitative services, for example retirement villages or sheltered housing, emergency departments, outpatient facilities, or if intervention was provided in a community setting.

Kommenterad [RS1]: Moved to O2:3

Miljö: Ordinärt boende

Detta PICO överlappar några av de enskilda TÅ-raderna.

Det finns en Cochrane rapport som ska användas som underlag "Interventions for preventing falls in older people living in the community. Gillespie LD, Robertson MC, Gillespie WJ, Sherrington C, Gates S, Clemson LM, Lamb SE. Cochrane Database of Systematic Reviews 2012, Issue 9. Art. No.: CD007146. SBU granskar den, och ser om det har kommit nyare studier/rapporter.

Kommenterad [RS2]: Ska??

Artikeln har hittats i sökningen. Den ska vara sista version enligt anteckningar i online dokumentinformation. Jag tror att det finns andra nyare inom området som delar upp

³ Lamb, S. E., E. C. Jørstad-Stein, K. Hauer and C. Becker (2005). "Development of a Common Outcome Data Set for Fall Injury Prevention Trials: The Prevention of Falls Network Europe Consensus." Journal of the American Geriatrics Society 53(9): 1618-1622.

population för att området blev för stor för att kunna täckas i en översikt. Finns även en väldigt ny AHRQ utvärdering (2018).

Miljö: Särskilt boende och sjukhusmiljö

Finns en systematisk översikt inom området "Cameron, ID, Murray, GR, Gillespie, LD, Robertson, MC, Hill, KD, Cumming, RG, et al. Interventions for preventing falls in older people in nursing care facilities and hospitals. Cochrane Database Syst Rev. 2010; (1):CD005465."

En uppdatering har publicerats i 2018.

Eventuella kända studier i ämnet

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

- Randomiserad kontrollerad studie
- Kontrollerad studie utan randomisering
- Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

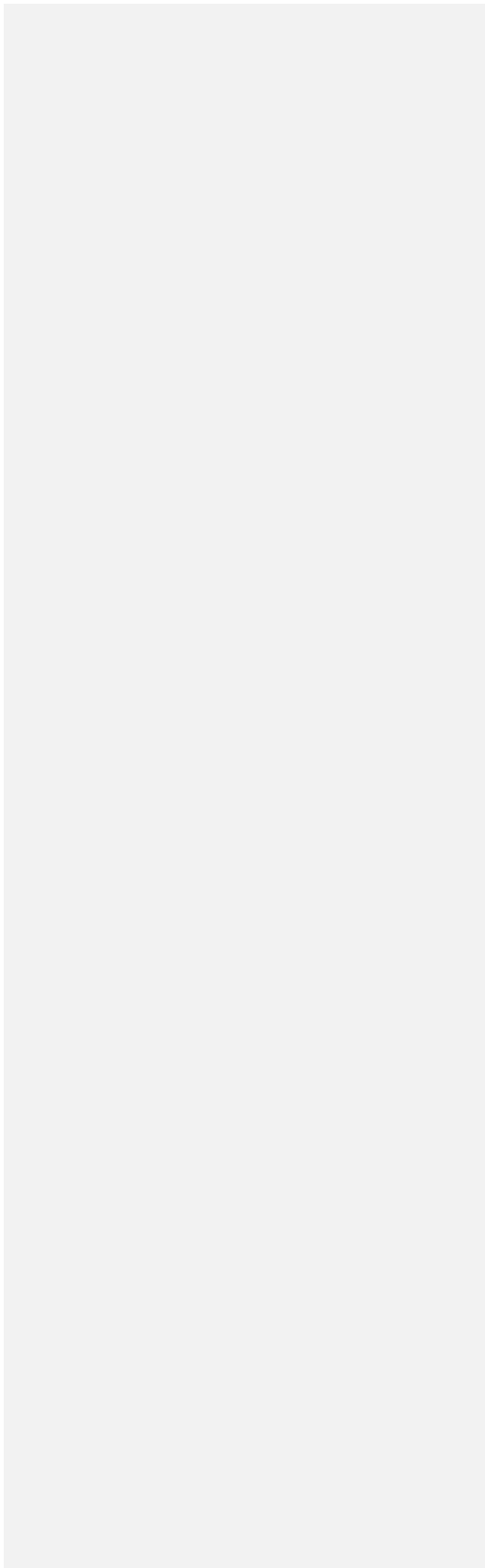
.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

Gillespie, 2012 PICOS

Population	Recruitment 60+, or mean minus 1 SD = 60+ Population post stroke and with Parkinson's disease have been excluded
Intervention	Interventions to prevent falls, including: exercise programmes education programmes medication optimisation environmental and other (urinary incontinence, fluid or nutrition therapy, psychological interventions) alone or in combination classified as: multifactorial intervention if delivery based on individual assessment of risk multiple intervention if same intervention was delivered to all participants types of interventions retrieved classified according to ProFaNE taxonomy: exercise programmes education programmes medication optimisation environmental/assistive modification urinary incontinence fluid or nutrition therapy psychological interventions surgery social environment other
Comparison	Usual care /no change in usual activities Placebo (such as general health education or social visits) Another fall-prevention intervention
Outcome	Primary: Rate or number of falls or fallers (Prospective daily calendars returned monthly for at least one year from randomisation are the preferred method for recording falls) Secondary: fall related fractures, adverse effects, economic outcomes
Site	majority of participants were living in the community, either at home or in places of residence that, on the whole, do not provide residential health-related care or rehabilitative services, for example hostels, retirement villages, or sheltered housing recruitment from hospital included, as long as intervention occurred after discharge mixed setting: if subgroup information was available

Study design = RCT or quasi-RCT

PICO Cameron, 2018

Population	Recruitment 65+, or mean 65+ Could be directed at staff or residents Population post stroke excluded ⁴
Intervention	Not interventions aimed at individuals Any intervention designed to reduce falls in older people classified as: single multifactorial intervention if delivery based on individual assessment of risk multiple intervention if same intervention was delivered to all participants types of interventions classified according to ProFaNE taxonomy: exercise programmes education programmes medication optimisation environmental/assistive modification urinary incontinence fluid or nutrition therapy psychological interventions surgery social environment other (vision aids, walking aids)
Comparison	Usual care /no change in usual activities Placebo (such as general health education or social visits) Another fall-prevention intervention
Outcome	Primary: Rate or number of falls or fallers (Prospective daily calendars returned monthly for at least one year from randomisation are the preferred method for recording falls) Secondary: fall related fractures, adverse effects, economic outcomes Trials that reported only specific types of fall (e.g. injurious falls) were not included. Trials that focused on intermediate outcomes such as improved balance or strength, and did not report falls or falling as an outcome, were excluded.
Site	Care facilities (high or intermediate level of care) Hospitals (acute or sub-acute level of care) Excluded: trials conducted in places of residence that do not provide residential health-related care or rehabilitative services, for example retirement villages or sheltered housing, emergency departments,

⁴ This population is reviewed in a separate Cochrane Review Interventions for preventing falls in people after stroke (Verheyden 2013).

	outpatient facilities, or if intervention was provided in a community setting.
	mixed settings: if subgroup data was available

Study design = RCT, quasi- or cluster randomized trials

PICO – formulär (O3:0)

Tillstånd: Låg bentäthet, förhöjd frakturrisik på grund av andra riskfaktorer än tidigare osteoporosfrakturer eller systemisk kortisonbehandling¹

Åtgärd: Antiresorptiva läkemedel²

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har behandling med benspecifika läkemedel på frakturfrekvens (incidens osteoporosfrakturer) och bentäthet hos personer som inte har haft osteoporosfrakturer och som inte behandlas med systemiskt kortison men som på grund av andra riskfaktorer har en förhöjd frakturrisik kombinerat med låg bentäthet?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer som inte har haft osteoporosfrakturer och som inte behandlas med systemiskt kortison men som på grund av andra riskfaktorer har en förhöjd frakturrisik kombinerat med låg bentäthet
Intervention	Behandling med perorala och intravenösa bisfosfonater, subkutan denosumab och teriparatid.
Comparison	Ingen behandling med benspecifika läkemedel.
Outcome	Incidens osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel: Studieförfattare S Cummings, alendronatstudie

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Personer som inte har haft osteoporosfrakturer och som inte behandlas med systemiskt kortison men som på grund av andra riskfaktorer har en förhöjd frakturrisik kombinerat med låg bentäthet”.

² Originalbenämning vid bearbetning ”Benspecifika läkemedel bisfosfonater, subkutan denosumab och teriparatid”.

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O3:1)

Tillstånd: Benskörhetsfraktur i rygg eller höft¹

Åtgärd: Antiresorptiva läkemedel

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har behandling med antiresorptiva läkemedel på incidens av nya osteoporosfrakturer, bentäthet samt livskvalitet hos personer som har haft osteoporosfraktur i rygg eller höft?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer som har haft osteoporosfrakturer i rygg eller höft
Intervention	Behandling med orala och intravenösa bisfosfonater, subkutan denosumab
Comparison	Ingen antiresorptiv behandling
Outcome	Incidens nya osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Osteoporosfraktur i rygg eller höft”.

.....

PICO – formulär (O3:2)

Tillstånd: Multipla kotfrakturer, uttalat låg bentäthet¹

Åtgärd: Teriparatid

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har behandling med teriparatid på incidens av nya osteoporosfrakturer samt bentäthet hos personer som har haft osteoporosfraktur i rygg?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer som har haft osteoporosfrakturer i rygg
Intervention	Behandling med teriparatid
Comparison	Ingen behandling med benspecifika läkemedel överhuvudtaget eller andra benspecifika läkemedel än teriparatid.
Outcome	Incidens nya osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Osteoporosfraktur i rygg”.

PICO – formulär (O3:3)

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning utan dokumenterad brist på kalcium eller vitamin D hos personer som inte behandlas med systemiskt kortison eller benspecifika läkemedel mot osteoporos¹

Åtgärd: Kalcium och vitamin D som monoterapi

Frågeställning i klartext:

Effekt av behandling med kalcium och vitamin D som monoterapi på incidens osteoporosfrakturer och bentäthet hos personer med förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning hos personer utan dokumenterad brist på kalcium eller vitamin D och som inte behandlas med systemiskt kortison eller benspecifika läkemedel mot osteoporos?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning hos personer utan dokumenterad brist på kalcium eller vitamin D och som inte behandlas med systemiskt kortison eller benspecifika läkemedel mot osteoporos Kommentar till SBU: I populationen förhöjd frakturrisik inkluderas studier på den äldre populationen samt patienter som tidigare har haft en fraktur. Denna information beskrivs även i "Beskrivning av Tillstånd och Åtgärd i kunskapsunderlaget"
Intervention	Behandling med kalcium och vitamin D som monoterapi
Comparison	Ingen behandling med kalcium och vitamin D
Outcome	Incidens osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning utan dokumenterad brist på kalcium eller vitamin D hos personer som inte behandlas med systemiskt kortison eller benspecifika läkemedel mot osteoporos".

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Denna population inkluderar inte personer som sällan vistas utomhus.

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O3:4

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning hos personer som sällan vistas utomhus

Åtgärd: Kalcium och D-vitamin¹

Frågeställning i klartext:

Effekt (incidens av osteoporosfraktur och bentäthet) av behandling med kalcium och vitamin D som monoterapi hos personer med förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning hos personer som sällan vistas utomhus

.....

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning hos personer som sällan vistas utomhus Kommentar till SBU: Med förhöjd frakturrisik menar vi framförallt studier med den äldre äldre populationen, dvs Personer ≥ 80 år.
Intervention	Behandling med kalcium och vitamin D som monoterapi
Comparison	Ingen behandling med kalcium och vitamin D.
Outcome	Incidens osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Kalcium och vitamin D som monoterapi".

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O3:5

Tillstånd: Kvinnor i postmenopausal ålder med systemisk kortisonbehandling eller äldre män med systemisk kortisonbehandling¹

Åtgärd: Benspecifika läkemedel

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har behandling med benspecifika läkemedel på frakturfrekvens (incidens osteoporosfrakturer) samt bentäthet hos äldre män och postmenopausala kvinnor med systemisk kortisonbehandling

.....

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Äldre män och postmenopausala kvinnor med systemisk kortisonbehandling
Intervention	Behandling med benspecifika läkemedel (orala och intravenösa bisfosfonater, denosumab, teriparatid)
Comparison	Ingen behandling med benspecifika läkemedel
Outcome	Incidens osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Äldre män och postmenopausala kvinnor med systemisk kortisonbehandling".

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

Män och postmenopausala kvinnor äldre än 50 år.

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O3:8

Tillstånd: Patienter med osteoporos och dålig tandstatus med indikation för behandling med antiresorptiva läkemedel

Åtgärd: Bedömning av tandläkare avseende risken för käkbensnekros.

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har tandläkarbedömning avseende risken för käkbensnekros innan insättning av antiresorptiv behandling på framtida förekomst av osteonekros i käkben hos patienter med osteoporos och dålig tandstatus med indikation för behandling med antiresorptiva läkemedel?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Patienter med osteoporos och dålig tandstatus (t ex tandlossning, synlig karies, svullnad eller rodnad i munhålan, dåligt sittande protes) som insätts på antiresorptiv behandling mot osteoporos
Intervention	Tandläkarbedömning avseende risken för käknekros innan insättning av antiresorptiv behandling (perorala och intravenösa bisfotonater, denosumab) mot osteoporos.
Comparison	Ingen tandläkarbedömning avseende risken för käkbensnekros innan insättning av antiresorptiv behandling mot osteoporos.
Outcome	Förekomst av osteonekros i käkben.

Om SBU inte hittar några artiklar baserat på detta PICO kontaktas SoS för vidare diskussion gällande hur denna frågeställning ska hanteras. Diskussion har förts gällande att eventuellt använda cancerpatienter som underlag för denna frågeställning.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

XKontrollerad studie utan randomisering

XAnnan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....
Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O3:9

Tillstånd: Personer med osteoporosfraktur i rygg

Åtgärd: Dynamisk ryggortos

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt på smärtupplevelse och funktionsnivå har behandling med dynamisk ryggortos på patienter med osteoporosfrakturer i ryggen

.....

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med osteoporosfraktur i rygg
Intervention	Behandling med dynamisk ryggortos
Comparison	Ingen behandling med dynamisk ryggortos.
Outcome	Smärta. Ryggtrötthet. Kyfosgrad. Längdminskning. Förmåga att klara ADL. Behov av att ligga och vila. Funktionsnivå -alla utfall. Livskvalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publikationsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär O3:10

Tillstånd: Förhöjd frakturrisik enligt klinisk bedömning¹
oberoende av tidigare osteoporosfrakturer

Åtgärd: Höftskydd²

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har höftskydd på förekomst av höftfrakturer hos patienter med förhöjd frakturrisik?

.....

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med förhöjd höftfrakturrisik oberoende av tidigare osteoporosfrakturer
Intervention	Behandling med höftskydd.
Comparison	Ingen behandling med höftskydd
Outcome	Incidens höftfraktur. Följsamhet till ordination av höftskydd. I hur hög utsträckning personer använt ordinerat höftskydd i samband med höftfraktur. Livskvalitet. Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Författare, titel.....

Aktuell studiedesign inom området

Systematisk översikt

Randomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

.....

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

¹ Originalbenämning vid bearbetning "Artros i knä".

² Originalbenämning vid bearbetning "Injektion av kortison i leden".

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....
Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....

PICO – formulär (O3:11)

Tillstånd: Osteopeni¹

Åtgärd: Antiresorptiva läkemedel

Frågeställning i klartext:

Vilken effekt har behandling med benspecifika läkemedel på frakturfrekvens (incidens av nya osteoporosfrakturer), livskvalitet, mortalitet och bentäthet hos personer med osteopeni?

Definiera din fråga genom att dela upp den enligt PICO:

Population	Personer med osteopeni (låg bentäthet, t-score -1,0 till -2,5) med eller utan osteoporosrelaterad fraktur.
Intervention	Behandling med perorala och intravenösa bisfosfonater, subkutan denosumab
Comparison	Ingen behandling med antiresorptiva läkemedel.
Outcome	Incidens av nya osteoporosfrakturer. Om möjligt dela upp resultatet på höft, rygg, bäcken, övriga perifera frakturer. Bentäthet. Livskvalitet. Mortalitet Utfallsmått uppdelat på kvinnor och män.

Eventuella kända studier i ämnet

Cummings 1998, New Journal of medicine,

Reid 2018, N Engl J Med, Fracture prevention with zoledronate in older women with osteopenia

J Intern Med. 2019 Mar 18. doi: 10.1111/joim.12901. [Epub ahead of print]

Anti-fracture efficacy of zoledronate in subgroups of osteopenic postmenopausal women: secondary analysis of a randomized controlled trial.

Reid IR1,2, Horne AM1, Mihov B1, Stewart A1, Garratt E1, Wiessing KR1, Bolland MJ1, Bastin S2, Gamble GD1

Aktuell studiedesign inom området

XSystematisk översikt

XRandomiserad kontrollerad studie

Kontrollerad studie utan randomisering

Annan studietyp, t.ex. kohortstudie, observationsstudie utan kontroll, kvalitativ studie

¹ Originalbenämning vid bearbetning ”Personer med osteopeni”.

Avgränsning

Vilka ord och synonyma begrepp kan användas i sökningen?

.....

Inklusionskriterier (kön, ålder, publiceringsår, språk)

.....

Vilka ev. ord/begrepp bör uteslutas från sökningen?

.....